

den øvrige Del af Lovforslaget angaar, maa jeg tilstaa, at jeg er en bestemt Modstander af det Princip, som ligger til Grund deraf. Jeg anser Bestemmelserne fra § 5 og videre for et betydeligt Tilbagestrid fra de Løndentfer, der gjorde sig gjældende her i Thinget i 1867. Dengang havde man slet ikke Trang til slige Bestemmelser, og hvorfor? Fordi der var Overflødighed paa Arbeidskraft, saa at ikke alene de Husbonder, som betalte godt og behandlede deres Folk godt, men ogsaa de, der betalte mindre godt og behandlede deres Folk mindre godt, til enhver Tid kunde faae Lyende i deres Tjeneste; og Lyender, som havde Vanskelighed ved ved Skiftetid at faae Tjeneste, betænkte sig naturligt paa, naar det overhoved var vanskeligt at faae Tjeneste, da at forlade deres Tjeneste og søge Tjeneste i Utlide. Smidlertid kom den fransk-tydske Krig og den store økonomiske Udvikling, som medførte, at der blev et overordentligt Begjær efter Arbeide. Det havde naturligtvis tilfølg, at det blev vanskeligt ogsaa for Folk, som betalte godt og behandlede Lyendet godt, at faae Lyende, og endnu vanskeligere for Folk, som betalte slet og behandlede Lyendet slet, at faae Folk og beholde dem. Jeg tror egentlig talt, at det nærmest var de sidste, der søgte Ulemperne ved, at man ikke havde strenge Bestemmelser i Lovgivningen, som værnebe mod Brud paa Lyendekontrakter. Jeg tror imidlertid, at det vil være aldeles forgjæves at vælge den Vej, man her har valgt for at værne om disse Kontraktens Ubrødelighed, og ialfald tror jeg, at man vil begaa en stor Uretferdighed, en faktisk Uretferdighed ved at skrive Love som disse, og jeg tror heller ikke, at Loven overhoved vil have nogen gavnlig Virkning for Husbonden. Det er jo nemlig udelukkende Husbonden, man tilsigter at beskytte ved Lovforslaget; man tænker faktisk ikke paa Lyendet, thi om end Lyendet er taget med her, saa veed man af Erfaring, at de Tilfælde, hvor Husbonden bryder Kontrakten, ere saa sjældne, at de Bestemmelser, der indeholdes i Loven, saa godt som ingen praktisk Anvendelse ville faae. — Hvad vil nu Følgen være af, at vi vedtage Bestemmelser som disse? Jeg indrømmer, at det vil være meget farligt i det Tilfælde, at vi antog, at den økonomiske Udvikling tog den Retning, den havde for et Par Aar siden, nemlig, at der var Arbeidskraft i Overflødighed, thi saa antager jeg, at denne Lov kun vil have den Virkning, at Lyendet, naar det kommer til Erkjendelse af, at en Lyendekontrakt er en Kontrakt, som det er overordentlig vanskeligt og farligt at bryde fra dets Side, vil, inden det indlader sig i Tjenesten, anstille de alleromhyggeligste Undersøgelser om, hvorledes vedkommende Husbond, hos hvem det agter at tage Tjeneste, behandler sit Lyende, og vi ville da komme nærmere til det Forhold, der tidligere har været omtalt her i Salen, nemlig at Husbonden bliver

updsaget til at forsyne sig med Studsmålsbog, og hvis det sker, ville de Folk, der overhoved have Ondt ved at faae Lyende og beholde det, være meget ilde stødte. Men der er ikke stor Udsigt til, at Forholdene udvikle sig i den Retning; der er meget mere Sandsynlighed for, at der vil blive meget rigelig Arbeidskraft, og at det som Følge deraf vil blive vanskeligt for Lyendet at faae Tjeneste. Medens nu Kontraktforholdet i det Dieblif, da der er rigelig Efterfølgelse efter Arbeidskraft, kan betragtes som et aldeles frit Kontraktforhold, er det ikke længere frit i det Dieblif, Lyendet har Valget mellem at lide Nød og at tage en Kondition, hvor det er slet lønnet og slet behandlet; naar Lyendet, som har Valget mellem at lide Nød og at tage Kondition, hvor det bliver slet behandlet og slet lønnet, vælger det Sidste, kan man ikke sige, at det er en fuldstændig fri Kontrakt, og faktisk vil det blive de Kontraktforhold, som ville blive beskyttede af Loven. De Husbonder, der betale deres Lyende godt og behandle det godt, fra dem løber Lyendet sjældent eller aldrig, men de, som betale slet og behandle slet, dem løber Lyendet fra, og det er i Virkeligheden dem, som ville komme til at nyde Godt af de Bestemmelser, som indeholdes i denne Lov. Jeg finder nu ikke, at det er en Opgave for Staten at beskytte slige Forhold, i alt Fald ser jeg ikke, at det er nogen værdig Opgave, og jeg kan derfor ikke indlade mig paa at stemme for denne Lov, medmindre den bliver forandret i en saa ganske overordentlig Grad, at den neppe er til at gjenkjende.

D. Christensen: Ved Behandlingen af dette Lovforslag tror jeg, at det er fuldkomment rigtigt ikke alene at se paa dette, men at kaste Blikket noget tilbage i Tiden og mindes den Tid, da Loven af 10de Mai 1854 udkom. Da faae Forholdene noget anderledes ud, end de nu gjøre, og naturligvis ganske anderledes, end de faae ud for omtrent 2 Aar siden. Dengang var, idetmindste paa den Egn, jeg er fra, den almindelige Mening angaaende den nævnte Lov den, at Loven var i meget høi Grad streng lige over for Lyendet. Den Paragraf, der særlig faldt i Øinene, var § 41, og naar man nu betænker, at den foreliggende Lov i Et og Alt refererer sig og henviser til Loven af 1854, nemlig, for saa vidt den taler om, at Lyendet forlader sin Tjeneste, saa bliver det altsaa den nævnte Paragraf, der kommer til at spille en Hovedrolle i den Henseende. Jeg vil for mit Vedkommende indrømme, at de Folk, der paa hin Tid omtalte Bestemmelserne i denne Paragraf som noget Afstrækkende, ikke have set saa meget stærkt paa disse Forhold. Jeg skal her blot nævne, hvorledes Husbonden har Ret til at affebiede et Lyende uden Videre, naar det tillader sig fornærmelige Uttringer imod ham, hans Familie eller Nogen, der paa hans Vegne har at